

יא באלול תשפ"ב, 7.8.2022

גיליון מס' 817

פרשת כי תצא

קריאה לפעולה בנושא ממזרות

מאת טוענת רבנית רבקה לוביץ, ניר עציון

לקבלת דף פרשת שבוע בווצאפ (קבוצה שקטה) – לחצו/י [כאן](#)

בפרשת כי תצא אנו קוראים על סוגי אנשים שאינם מורשים לבוא בקהל ה': פצוע דכא וכרות שופכה, ממזר, עמוני ומואבי, אדומי ומצרי. בולט מכל הסוגים הוא הממזר משום שהוא היחיד שעדיין רלוונטי גם כיום. ההגדרה 'עמונים ומואבים' צומצמה לזכרים בלבד, והיום אף אחד לא יודע לזהות אותם. המצרים והאדומים מותרים אחרי שלושה דורות, אבל מי סופר? פצוע דכא וכרות שופכה אסורים לבוא בקהל אבל אף אחד לא עוקב אחרי אנשים שיש להם פגם באברי הרבייה, וטוב שכך. מדוע אנשים עם פגם זה או אחר לא יינשאו?

ההוראה לאסור על ממזר לבוא בקהל ה' היא הוראה שמעלה קושי מוסרי כבד. איך יתכן שהתורה, שכולה חסד ואמת, מורה לנו לגרום סבל קשה לילד, בשל מעשי אביו ואמו? על הקושי הערכי-מוסרי הזה כבר עמדו חז"ל בדרשתם המוכרת בויקרא רבה לב,ח:

דניאל חייטא פתר קרייה בממזרים, "והנה דמעת העשוקים", אבותם של אלו עוברי עבירות ואילין עלוביא מה איכפת להון, כך אביו של זה בא על הערוה זה מה חטא ומה איכפת לו, "ואין להם מנחם", אלא "מיד עושקיהם כח" – מיד סנהדרי גדולה של ישראל שבאה עליהם מכחה של תורה ומרחקתן, על שום "לא יבא ממזר בקהל ה'". "ואין להם מנחם", אמר הקב"ה: עלי לנחמן.

למצוות רבות אחרות שיש בהם קושי מוסרי, נמצאו פתרונות מניחים את הדעת. הלכות רבות אינן מקוימות היום, ויתכן שגם בעבר לא קוימו כלל. צרעת הבתים, בן סורר ומורה ועיר הנידחת, המופיעים גם הם בפרשתנו, לא מתקיימים. על פי הגמרא (סנהדרין ע"א,א) הם לא היו ולא נבראו אלא נכתבו למען "דרוש וקבל שכר". מחיית עמלק, הרחקת עמוני ומואבי אינן מתקיימות בשל סיבה שנראית אמנם "טכנית", משום שאיננו יודעים לזהות מי הם, אך בפועל מימוש האיסורים הללו מנוטרל. גם סקילת אישה שלא נמצאו בתוליה או סקילת נואפים לא מתקיימות משום שאין סנהדרין.

ומה עם ממזרים?

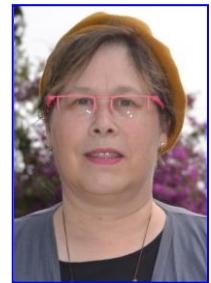
ישנם אנשים שנמצאים ברבנות ברשימת הממזרים. יתירה מכך, ישנם ילדים שהמדינה 'מדביקה' אותם לגבר שאינו אביהם הביולוגי, ואינו ההורה המטפל בהם, רק כדי "להצילם" מהממזרות. כך יוצא שילדים שנולדים עד 300 יום מגירושי האם, נרשמים על שם הגרוש שלה או נרשמים בתעודה כילדים 'ללא אב' והם מנועים מלהיות רשומים על שם אביהם הביולוגי, גם אם כל הצדדים מבקשים זאת. מילדים אלה נמנעת דמות אב, נמנעים מהם

דמי ממוזנות וירושה, והם נמצאים בסכנה מתמדת משום שהם רשומים על שם אב שאינו מכיר בהם ובמקרים רבים שונא את אמם.

הגיע הזמן שציבור גדול של אנשים דתיים יקומו ויאמרו בקול צלול שהלכות ממוזרות לא תופסות היום. הן משום שאין לנו הכוח לקבוע בוודאות על ילד שהוא ממזר, ולכן אסור לבוא בקהל, וגם אם היתה לנו יכולת לקבע מי ממזר, לא נקשיב לשום עדות על כך, משום שכולנו בחזקת ממזרים עד שיתברר אחרת על ידי אליהו.

הגיע הזמן שהמדינה תפסיק לשתף פעולה עם הרעיון שרישום ילד בצורה זו או אחרת יביא להחרמתו מעם ישראל. בנושא זה יש להפריד בין הרשויות ולמנוע ממידע לעבור מערכאה אזרחית לדתית. מי שנקבע בבתי המשפט וברישום האוכלוסין כאביו של הילד, הוא יהיה האב האזרחי של הילד, ואז – אם ירצו בתי הדין לומר ש"רוב בעילות אחר הבעל" ועל כן הילד הוא של הגרוש – יאמרו זאת בדרכם שלהם, ויצילו את הילד מממוזרות. ובניתיים יזכה אותו ילד לגדול עם אבא אוהב.

רבקה לוביץ היא טוענת רבנית במרכז צדק לנשים ומקימת פורום "דמעת העשוקים" לפתרון בעיית הממוזרות. גרה **בניר עציון**, כתבה 2 ספרים: "מסוף העולם ועד סופו – מסע הייסורים של נשים בבית הדין הרבני" בהוצאת ידיעות, וכן "לילה בבית הדין" בהוצאת פרדס. מחברת מדרשים פמיניסטים. כותבת ומגישה פודקאסט "מבקרות רבנות" בשיתוף מטעם מרכז צדק לנשים.

כדי לקבל את הדף כל שבוע בדואר אלקטרוני, יש להירשם בקישור: <https://forms.gle/bzbZhmBafTeQLY3k6>
תגובות למאמרים וכן הצעות לכתוב מאמרים, יש לשלוח אל: amudim@kdati.org.il